

DEFENSEM EL TERRITORI, CUIDEM L'ESCOLA RURAL

El món rural no està en declivi, és un entorn valorat i desitjat per les persones, que busquen -de vegades una idealitzada- qualitat de vida, sobretot quan arriba l'edat de criar. Però la realitat contrasta amb el centralisme de les capitals i les seves institucions, que obliden que els petits tresors també cal cuidar-los.

Les escoles dels pobles o escoles rurals són una d'aquestes petites meravelles ignorades: ens regim per la mateixa legislació que la resta d'escoles quan hauríem de tenir una normativa pròpia, llargament reivindicada; tenim plantilles poc estables i massa mobilitat; pressupostos insuficients; patim discriminació en termes de matrícula respecte a l'alumnat de ciutat, entre altres coses.

Un dels aspectes que més crida l'atenció és que si bé les escoles de les ciutats s'han pogut anar diferenciant les unes d'altres per motius de necessitats del seu alumnat, ràtios, línies, titularitat, etc., a les rurals continuen posant-nos a totes dins un mateix sac. Aquest seria el primer entrebanc a revisar: hi ha escoles rurals que tenen dos mestres fixos i comparteixen especialistes amb altres escoles (de vegades entre dos i de vegades entre sis escoles més) i hi ha escoles rurals que són d'una línia sencera, com qualsevol altra escola de ciutat. D'altres, la majoria, amb alumnat amb NESE que no disposa dels recursos perquè des de l'administració no entén que no siguin prou alumnes per dotar de SIEI o més dotacions; escoles rurals en entorns empobrits, amb taxes d'atur molt elevades i on l'escola és el pal de paller del municipi... Però tot plegat sembla que sigui invisible als ulls de l'administració.

Començant per aquí, les necessitats són molt diverses. I es fa imprescindible que es reguli la tipologia d'escoles rurals i es garanteixi la seva supervivència, no només per no discriminar els infants dels pobles i garantir-los una educació de qualitat i en igualtat de condicions i drets que els infants de les ciutats -aspecte que actualment no està garantit- sinó també perquè l'escola és un eix vertebrador de la vida dels pobles. Sense escola el poble defalleix, les famílies estan abocades a marxar, és un servei públic de primera necessitat i cal oferir-lo amb garanties i qualitat.

Si mirem el pressupost d'una escola pública rural observem que és totalment insuficient per què el paràmetre del nombre d'alumnes marca greument aquesta aportació, sent, gairebé, l'únic aspecte que es té en compte, cosa que no permet fer despeses importants com jocs i gronxadors als patis, sortides en autocar una mica allunyades, etc.

Si la majoria d'escoles públiques estan sostingudes amb les aportacions de les famílies, en les rurals es fa més evident. Més de la meitat del pressupost prové dels Ajuntaments i les famílies. Quan l'escola és petita es pot donar el cas que una desena de famílies hagin de sostenir el pressupost de funcionament!

Ens cal encarar moltes altres mancances com la duplictat de càrrecs que suposa fer multitud d'hores extraordinàries (prohibides a la funció pública), dèficit d'infraestructures (des de calefacció i aïllament a jocs al pati, gimnàs, aules polivalents, biblioteques, etc), personal d'administració (que, quan n'hi ha, no pot itinerar entre les diferents escoles d'una mateixa ZER, docents (amb l'agreujant que quan hi ha mestres malalts estem per sota dels serveis mínims), serveis i personal professional d'atenció educativa per atendre la diversitat, etc. Volem el mateix sou i categoria per a les TEEIs en escoles rurals que tutoritzen grups d'infants en les llars d'infants de les escoles rurals que les Educadores de llars d'infants de la Generalitat.

Cal abordar totes aquestes mancances que el Departament no atén i que, si bé suposen una inversió econòmica, també repercuteixen directament en la igualtat de drets per l'alumnat de les escoles rurals.

I no podem oblidar que som aquestes petites escoles les que oferim una educació propera i familiar que tot i les mancances ajuda a pujar els nivells educatius de Catalunya, donat que sempre tenim resultats per damunt la mitjana en les proves avaluatives. Aquí, sí que ens compta l'administració!

És per això que les escoles rurals de Catalunya ens unim per enfortir un model educatiu imprescindible per a la cohesió del territori i el desenvolupament de les nostres comunitats. L'escola rural és molt més que un espai d'aprenentatge: és motor social que garanteix la vida i el futur dels nostres pobles.

Sabem que quan aquesta rep els recursos i el reconeixement que mereix, l'escola rural es converteix en un espai d'innovació pedagògica, de vincles humans i de transformació comunitària. Per això, reclamem una aposta decidida que en garanteixi la continuïtat. Apostar per l'escola rural és apostar per la igualtat d'oportunitats, per la inclusió real de tots els infants i per la riquesa cultural del nostre territori.

Demanem a les administracions un compromís ferm que es tradueixi en una dotació suficient i estable de personal docent, educatiu i administratiu, on es pugui atendre bé tot l'alumnat amb les singularitats de cada escola; una inversió econòmica que no faci dependre el funcionament de les escoles dels ingressos de les famílies i els ajuntaments; que permeti impulsar activitats pedagògiques de qualitat; la millora de les infraestructures i la incorporació de professionals especialitzats que assegurin la plena inclusió educativa. Reivindiquem l'estabilitat de les plantilles, el respecte als drets laborals i una flexibilitat real en la matrícula per fer possible la viabilitat dels centres als municipis petits.

Com a comunitats educatives, ens comprometem a defensar i projectar l'escola rural com a bé comú, a fer sentir la nostra veu i a teixir xarxes de col·laboració entre pobles, famílies i mestres. Som conscients que aquest model educatiu, arrelat al territori, és sinònim de futur, cohesió i justícia educativa. I treballem amb il·lusió perquè cap poble sigui condemnat a l'oblit, sinó al contrari: a créixer amb vida i oportunitats per a tothom.

Secretariat
d'Escola Rural
de Catalunya

FMRPC
federació de moviments
de renovació pedagògica
de catalunya

Grup Interuniversitari d'Escola Rural

Associació d'Iniciatives
Rurals i Marítimes
de Catalunya

Micropobles
Associació de Micropobles de Catalunya

educació

